
Instalacija	2
Korištenje programa.....	4
Prvo pokretanje	4
Parametri.....	6
ISPIS	6
PRINTER I DISPLAY ZA KUPCA	6
NAČINI PLAĆANJA	7
GOTOVINA U BLAGAJNI.....	7
OSTALO	7
BAR CODE SCANNERI (ČITAČI)	8
UČITAVANJE ROBA.....	9
IZDAVANJE RAČUNA	10
NAPLATA RAČUNA.....	12
ZAKLJUČAK KASE.....	13
IZVJEŠTAJI.....	13
SNIMANJE PROMETA ZA PROGRAM SYNESIS	14
PREPORUČENI REDOSLIJED RADA.....	15

Instalacija

Stavljanjem Synesis CD-a u vaše računalo instalacijski će se program, ako je vaše računalo tako podešeno, sam pokrenuti. U suprotnom moguće ga je pokrenuti ručno, otvaranjem ikone My Computer i klikom na plavu Synesis ikonu.

Ukoliko na vašem računalu nisu instalirani svi potrebni upravljački programi (Comctl32.dll, MDAC i sl.), instalacijski program će vas o tome obavijestiti i instalirati ih sam. S obzirom da su ti programi dio operativnog sistema Windowsa, sama njihova instalacija na engleskom je jeziku, te ju je potrebno prihvatiti pritiskom na `Yes` ili `Next` tipke.

Po startu instalacijskog programa dobiva se ekran na kojem izabirete želite li instalirati Synesis ili SynesisPOS. Ovdje odaberete SynesisPOS i kliknete gumb `Odaberi`.

Zatim se pokaže ekran gdje se nalaze Ugovor o licenci, izbor vrste instalacije i mape (foldera) u koji se program instalira. Da bi se instalacija mogla nastaviti korisnik mora pročitati Ugovor o licenci i potvrđivanjem opcije "`Pročitao sam i prihvaćam Ugovor o licenci`" prihvatiti sadržaj ugovora.

Tada se može odabrati vrsta instalacije i to:

- `Samostalno računalo ili mrežni server` - kada nemate računalnu mrežu ili računalo koristite odvojeno od mreže ili ako je to računalo server u vašoj lokalnoj mreži.
- `Dodatna radna stanica u mreži` – ovu opciju odabirete kada imate računalnu mrežu, program na serveru već je instaliran, a vi instalirate dodatnu radnu stanicu. U tom slučaju mora postojati mapirani mrežni disk (radna stanica mora vidjeti hard disk na serveru kao određeno slovo, obično F:) i potrebno je odrediti u kojoj se mapi na tom disku nalazi instaliran program SynesisPOS.

Mapa (folder) za instalaciju može biti

- `Standardna (C:\SynesisPOS)` – preporučena opcija za najveći broj korisnika
- `Odaberi` – kada se želi odrediti točno određena mapa u koju se vrši instalacija (ovu opciju nije moguće odabrati kada je vrsta instalacije "`Dodatna radna stanica u mreži`")

Nakon odabira vrsta instalacije i mape instalacija se nastavlja klikom na gumb **NASTAVI >>** . Ukoliko je SynesisPOS već instaliran u odabranu mapu tada Vas program porukom "U odabranoj mapi već postoji program Synesis. Da li želite izvršiti instalaciju nove verzije" na to upozorava, te je pritiskom na **YES** gumb potrebno potvrditi da je upravo to željena mapa. Ako to nije željena mapa pritiskom na **NO** gumb vraćate se na prvi ekran gdje možete promijeniti mapu za instalaciju.

Po završetku na ekranu se pojavljuje poruka "Instalacija je uspješno završena. Želimo Vam ugodan rad!", nakon čega klikom na plavu SynesisPOS ikonu koja se pojavila na vašoj Windows radnoj plohi i u Start/Programs meniju možete pokrenuti program.

Instalaciju je moguće prekinuti pritiskom na gumb **Odustani**.

Ako program Synesis nije instaliran otprije, treba instalirati i njega, tako da se još jednom pokrene instalacijski program (ili se Synesis CD izvadi i ponovno stavi u CD ROM), a kada se pokaže ekran za izbor instalacije, treba odabrati Synesis.

Program SynesisPOS obavezno je instalirati instalacijskim programom s priloženog CD-a jer je kod drugih načina instalacije moguće da program neće ispravno raditi.

Korištenje programa

Prvo pokretanje

Nakon klika na ikonicu SynesisPOS dobije se ekran na kojem je potrebno upisati ime i lozinku blagajnika. Program dolazi s već podešenim blagajnikom ADMIN kojem je i lozinka ADMIN. Jedino blagajnik ADMIN ima pristup izvještajima, pa ako ne želite da vam drugi blagajnici mogu gledati izvještaje potrebno je unijeti u program svakog blagajnika posebno, tako da svaki ima svoje ime i lozinku. Ovo vam poslije omogućuje i ispis izvještaja po blagajnicima.

Da bi upisali nove blagajnike ili promijenili lozinku postojećima nakon upisivanja ADMIN u ime blagajnika i ADMIN u lozinku, treba kliknuti na gumb Blagajnici. Tada se pojavljuje donji dio ekrana s nazivima svih upisanih blagajnika i gumbima za unos novih, brisanje postojećih i promjenu lozinke.

VAŽNO

Promjenu lozinke blagajnika ADMIN preporučamo odmah kod početka rada s programom kako bi ju znali samo vi. Blagajnika ADMIN nije moguće obrisati.

Unos imena blagajnika. Pritiskom na tipku ENTER prelazi se na unos lozinke

Gumb za unos novog blagajnika. Nakon unosa imena početna lozinka jednaka je kao i ime (npr. upiše se novi blagajnik PERO i njegova lozinka je isto PERO). Lozinku se mijenja klikom na gumb Nova lozinka.

Promjenu lozinke preporuča se napraviti da bi svaki blagajnik znao samo svoju lozinku

Unos lozinke blagajnika. Da bi se spriječilo krivo unošenje imena svaki blagajnik treba upisati i lozinku koju treba znati samo on. **Bez točne lozinke ne može se ući u program**

Otvaranje donjeg dijela ekrana s popisom blagajnika

Popis svih upisanih blagajnika

Brisanje upisanog blagajnika

Promjena lozinke. Početna lozinka novog blagajnika jednaka je njegovom imenu.

Svejedno je upišete li ime i lozinku malim ili velikim slovima.

Točnim upisom imena blagajnika i lozinke dobije se osnovni ekran za rad:

Učitavanje roba iz programa Synesis	Promjena blagajnika (npr. na kraju smjene)	Promjena količine odabranog artikla	Brisanje trenutno odabranog reda na računu	Zaključak i naplata računa	Zaključak smjene ili radnog dana (može ih biti više dnevno)
-------------------------------------	--	-------------------------------------	--	----------------------------	---

Screenshot of the SynesisPOS v00100 main interface. The window title is "SynesisPOS v00100". The interface shows a header with a logo, company name "Moje poduzeće d.o.o.", date "10.11.2007", time "12:05", and user "Blagajnik admin". A large "0,00" is displayed on the right. Below is a table with columns: R.b., Šifra robe, Naziv robe, J.mj., Cijena, Količina, Unos. A menu bar at the top lists function keys: F1-Učitaj roba, F2-Snimi prom., F3-Blagajnici, F4-Izveštaji, F5-Količina, F6-Novirač., F7-Briši red, F8-Ladica, F9-Naplata, Parametri, Zaključak. A bottom menu lists: Snimanje dnevnog prometa za Synesis, Izveštaji o prodaji, Brisanje svih artikala sa započetog računa, Otvaranje ladice za novac, Parametri i podešenja programa, Unos šifre artikla, Ukupan iznos računa.

Nakon prvog ulaska u program preporučljivo je prvo podesiti parametre (vrsta i port printera i displaya za kupca, zaglavlje...) klikom na gumb **Parametri**.

Parametri

Klikom na gumb Parametri dobije se ekran na kojem se podešavaju slijedeći podaci:

- Ispis zaglavlja, poreznog broja i završne poruke na računu
- Podešavanje porta i vrste printera odnosno displaya za kupca
- Odluke o pologu gotovine
- Načini plaćanja
- Ostale opcije

ISPIS

Prva linija zaglavlja računa ispisuje se dvostrukom veličinom i centrirana je, pa se tu obično upiše naziv dućana/poduzeća. Slijedeća 2 reda, kao i porezni broj, ispisuju se normalnom veličinom slova, lijevo poravnato.

Završna poruka ispisuje se normalnom veličinom slova, lijevo poravnata, na samom kraju računa. Obično se upisuje poruka kao 'Hvala na povjerenju' ili nešto slično.

PRINTER I DISPLAY ZA KUPCA

Da bi se mogao odabrati printer/display, potrebno je prethodno u Windowsu instalirati drivere (upravljačke programe) za njih. Ako nemate originalne drivere za određeni printer /display, možete instalirati Generic ili Text only drivere koji se već nalaze u Windowsima.

Display za kupca (podržani su samo EPSON kompatibilni) u Windowsima se vidi kao običan printer, pa i za njega treba instalirati driver (Generic/Text only).

Ako spajate printer/display na serijski port računala (COM1, COM2) u driveru se opcija Flow control treba promijeniti sa Xon/Xoff na Hardware, inače se može desiti da printer ne ispiše zadnji dio dužeg računa ili izvještaja.

U Broj praznih redova na kraju računa upisuje se željeni broj praznih redova prije rezanja/izbacivanja papira (ako se ne upiše ništa onda je to 7 redova).

NAČINI PLAĆANJA

Da bi se račun mogao naplatiti prvo treba definirati načine plaćanja koji u sebi mogu imati određene i popuste. Broj načina plaćanja je neograničen, pa ih možete upisati koliko treba. Klikom na gumb `Novi` upisuje se naziv vrste plaćanja, popust i sama vrsta (`Gotovina/Ček/Kartica/Ostalo`).

Tako npr. možete definirati način plaćanja `Gotovina` koja nema nikakav popust i npr. `Gotovina 20%` koja ima 20% popusta. Poslije, kod zaključka računa samo odaberete željenu vrstu i program odmah izračunava popust (ako postoji).

Da bi izvještaji o stanju u blagajni bili točni vrlo je bitno za svaki način plaćanja, točno odrediti vrstu tj. je li to plaćanje gotovinom, čekom, karticom ili ostalo,

GOTOVINA U BLAGAJNI

Ovim se određuje visina pologa gotovog novca s kojom krećete raditi, znači ako ujutro u kasu stavljate 200 kn, ovdje se napravi takav unos. Ovaj iznos ne vidi se ni u jednom od izvještaja, pa za točno stanje gotovine u blagajni treba zbrojiti ovaj iznos sa iznosom gotovine koji vidite na izvještaju po načinima plaćanja.

Budući da mora postojati i formalna Odluka o visini pologa gotovog novca, ona se može ispisati klikom na gumb `Ispis odluke`.

OSTALO

U ostalim opcijama nalaze se `Arhiviranje` i `Povrat podataka`, klikom kojih možete izvršiti arhiviranje ili povrat podataka na odabrani medij (disk, disketa..).

Potvrđivanjem opcije `Tipka *` za unos količine, određuje se hoće li tipka `*` raditi isto što i tipka `F5`, tj. otvarati prozor za unos željene količine. Ovo je praktična opcija, ali ako u šiframa roba imate znak `*`, onda treba biti isključena,

Potvrđivanjem opcije `Tipke + i -` za promjenu količine, određuje se hoće li pritisak na tipku `+` povećati količinu artikla za 1, a pritisak na `-` smanjiti za 1. Kao i prethodna ova opcija je dosta praktična u radu, ali može smetati ako u šiframa artikala imate znakove `+ i -`.

Potvrđivanjem opcije `Ispis blagajnika` na kraju računa, određuje se hoće li se na kraju računa ispisati ime blagajnika.

Izbor `R1 račun` i `R2 račun` određuju hoće li kod ispis R računa pisati `R1` (ako ste poduzeće) ili `R2` (ako ste obrt).

BAR CODE SCANNERI (ČITAČI)

Program SynesisPOS podržava rad isključivo s bar code scannerima koji se spajaju na tipkovnicu. Scanneri koji se spajaju na serijski port ili pomoću posebnih kartica ne mogu raditi iz SynesisPOSa.

The screenshot shows the 'Parametri' window with the following sections and callout boxes:

- Top Row Callouts:**
 - Left:** Podešavanje ispisa (naslov, porezni broj, završna poruka)
 - Middle-Left:** Izbor printera, vrste printera i načina ispisa HR slova (kodne stranice) printera
 - Middle-Right:** Izbor displaya za kupca i načina ispisa HR slova (kodne stranice) na displayu
 - Right:** Određivanje broja praznih redova prije rezanja/izbacivanja papira
- Left Column Callouts:**
 - Top:** Gumb za arhiviranje podataka na odabrani uređaj (disk, disketu ...)
 - Middle:** Gumb za povrat podataka sa odabranog uređaja
 - Bottom:** Opcije za funkciju tipki + - *, vrstu R računa i izbor ispisa blagajnika na kraju računa
- Bottom Row Callouts:**
 - Far Left:** Popis svih Odluka o visini pologa gotovog novca u blagajnu
 - Left-Middle:** Unos nove Odluke o visini pologa gotovog novca u blagajnu
 - Middle-Left:** Brisanje i ispis postojeće Odluke o visini pologa gotovog novca u blagajnu
 - Middle-Right:** Popis svih unesenih načina plaćanja sa vrstom i popustom
 - Far Right:** Unos novog i brisanje postojećeg načina plaćanja

Window Content:

Ispis: Naslov: Moje poduzeće d.o.o. Porezni broj: 0634697. Završna poruka: ...

Printer: Generic Star, Vrsta / Emulacija: Epson TM, Kodna stranica: 852, Broj praznih redova na kraju računa: ...

Display za kupca (Epson kompatibilan): Ne postoji, Kodna stranica: 852

Gotovina u blagajni:

Datum	Iznos
17.10.2003	223,00
01.11.2003	10,00

Načini plaćanja:

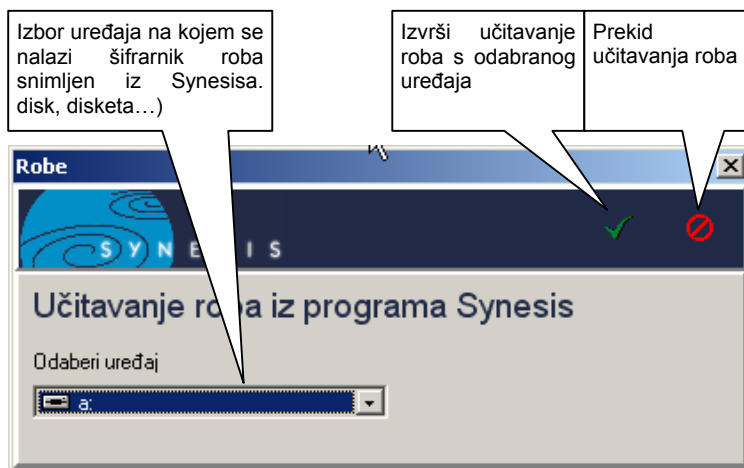
Naziv	Vrsta	%
AMEX	Kartica	0
EUROCARD	Kartica	0
Gotovina	Gotovina	10
GOTOVINA 20 %	Gotovina	20

UČITAVANJE ROBA

Da bi mogli početi raditi, nakon podešavanja parametara, treba učitati šifrn timer roba. Robe treba prvo upisati u program Synesis u dokument *Roba/Usluga*, a onda se dokumentom *Izrada diskete s robama*, šifrn timer snimi na željeni disk.

Ako su i Synesis i SynesisPOS instalirani na istom računalu, robe možete prvo snimiti, a zatim i učitati sa diska C.

Nakon izrade diskete s robama u programu Synesis, pokrenite SynesisPOS, pa klikom na gumb **F1-Učitaj robe** dobijete slijedeći ekran na kojem treba odabrati uređaj (disk) na kojem se nalaze podaci o robama i kliknuti na zelenu kvačicu.

VAŽNO

Robe/usluge nije moguće direktno upisivati u SynesisPOS, nego ih prvo treba upisati u program Synesis i snimiti ih, a onda učitati u SynesisPOS.

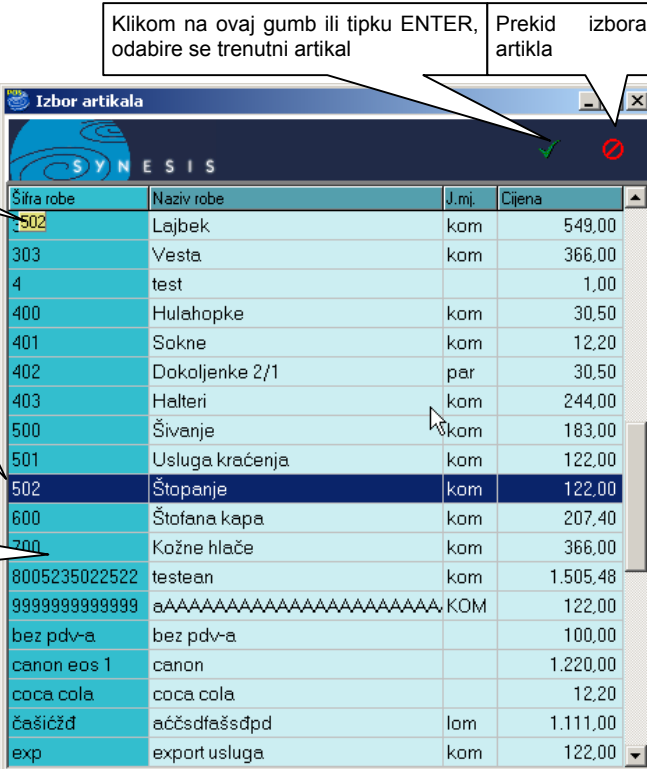
IZDAVANJE RAČUNA

Nakon podešenja parametara i učitanih roba s diskete može se početi s izdavanjem računa.

Na osnovnom ekranu SynesisPOSa jedino aktivno polje je šifra robe, u koju se šifra može upisati ručno ili pomoću bar code scannera. Ako šifru robe ne znate samo pritisnite tipku ENTER ili kliknite mišem na gumb šifra robe, pa će se otvoriti šifrnjak na kojem možete naći i izabrati željenu robu.

Ako ste u polje šifra robe upisali prvih par znakova, šifrnjak će biti pozicioniran na artikl s najbližnijom šifrom.

Nakon otvaranja šifrnjak je sortiran po šifri robe, što se vidi po tome što je stupac sa šiframa roba tamnije boje od ostalih. Sada se možete strelicama gore-dolje i tipkama PageUp i PageDown kretati po šifrnjaku i naći željenu robu. Također možete otipkati prvih par znakova šifre i šifrnjak će se odmah prebaciti na prvi artikl čija šifra počinje tim znakovima.

Ovdje se vidi prvih par znakova šifre koje ste upisali, a program traži prvi artikl čija šifra počinje s tim znakovima

Prvi artikl čija šifra počinje sa traženim znakovima

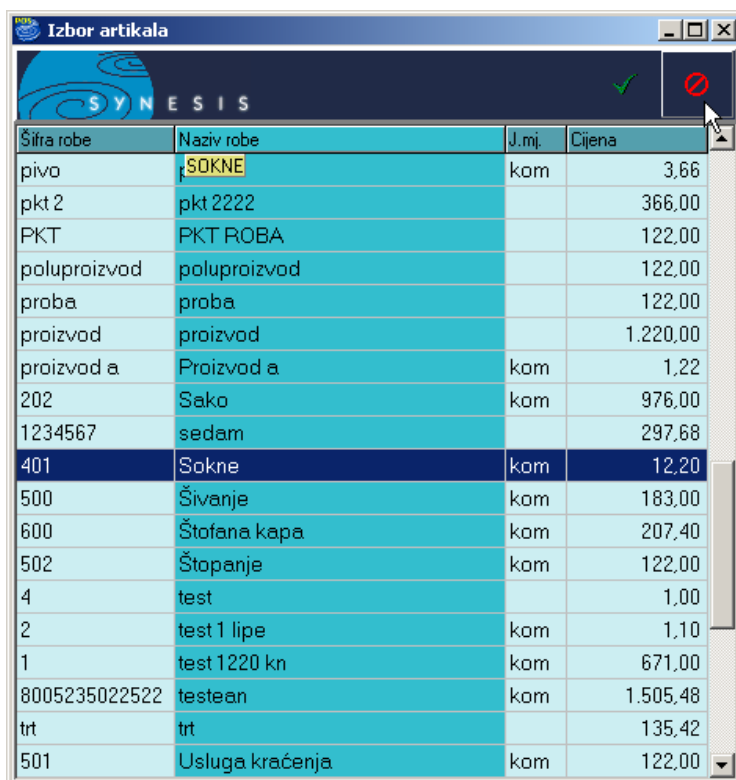
Šifrnjak je sortiran po šifri robe (stupac tamnije boje)

Klikom na ovaj gumb ili tipku ENTER, odabire se trenutni artikl

Prekid izbora artikla

Šifra robe	Naziv robe	J.mj.	Cijena
502	Lajbek	kom	549,00
303	Vesta	kom	366,00
4	test		1,00
400	Hulahopke	kom	30,50
401	Sokne	kom	12,20
402	Dokoljenke 2/1	par	30,50
403	Halteri	kom	244,00
500	Šivanje	kom	183,00
501	Usluga kraćenja	kom	122,00
502	Štopanje	kom	122,00
600	Štofana kapa	kom	207,40
700	Kožne hlače	kom	366,00
8005235022522	testean	kom	1.505,48
9999999999999	aAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA	KOM	122,00
bez pdv-a	bez pdv-a		100,00
canon eos 1	canon		1.220,00
coca cola	coca cola		12,20
čašićčđ	aččsdfaššdđpd	lom	1.111,00
exp	export usluga	kom	122,00

Strelicama lijevo-desno, mijenja se stupac po kojem je šifrnik sortiran. Na slijedećoj slici vidi se da je šifrnik sortiran po nazivu robe, a ne više po šifri, a može biti sortiran i po preostala 2 stupca (Jedinica mjere i Cijena). Pretraživanje po upisanim znakovima radi na bilo kojem stupcu.

Šifra robe	Naziv robe	J.mj.	Cijena
pivo	SOKNE	kom	3,66
pkt 2	pkt 2222		366,00
PKT	PKT ROBA		122,00
poluproizvod	poluproizvod		122,00
proba	proba		122,00
proizvod	proizvod		1.220,00
proizvod a	Proizvod a	kom	1,22
202	Sako	kom	976,00
1234567	sedam		297,68
401	Sokne	kom	12,20
500	Šivanje	kom	183,00
600	Štofana kapa	kom	207,40
502	Štopanje	kom	122,00
4	test		1,00
2	test 1 lipe	kom	1,10
1	test 1220 kn	kom	671,00
8005235022522	testean	kom	1.505,48
trt	trt		135,42
501	Usluga kraćenja	kom	122,00

Pronađeni artikl može se izabrati klikom na zelenu kvačicu ili pritskom tipke ENTER kada se na glavnom ekranu dodaje novi redak na račun sa jednim komadom odabranog artikla.

Željenu količinu moguće je upisati direktno klikom na gumb F5 - Količina ili tipkom * ako je tako podešeno u parametrima. Također količinu je moguće povećavati za jedan tipkom + ili smanjivati za jedan tipkom -, ako je tako podešeno u parametrima. Ako npr. prodajete 5 komada nekog artikla onda možete kliknuti na F5-Količina (ili tipku *) i odmah upisati 5 ili 4 puta kliknuti na tipku '+'.
VAŽNO

Na jedan račun moguće je upisati najviše 200 artikala.

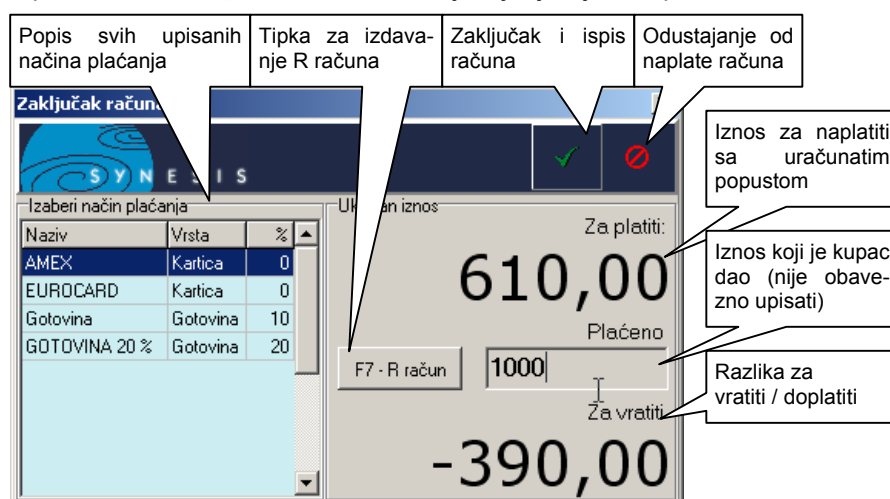
Ako naknadno uočite neku grešku možete se strelicama gore-dolje pozicionirati na pogrešni red i obrisati ga tipkom F7-Briši red. Ako je greška bila samo u količini, nju možete promijeniti tipkom F5-Količina ili tipkama *,+,-.

Odustati od cijelog računa može se tipkom F6-Novu račun.

Ako imate ladicu za novac spojenu na POS printer moguće ju je otvoriti tipkom F8-Ladica.

NAPLATA RAČUNA

Tipkom F9-Zaključni račun se zaključuje tj. slijedi naplata

Iz liste u kojoj se nalaze svi upisani načini plaćanja, strelicama gore-dolje i tipkom ENTER ili mišem treba odabrati željeni način plaćanja,

Ako je za odabrani način plaćanja definiran i popust program će ga automatski izračunati i krajnji iznos pokazati u polju Za platiti. U polje Plaćeno može se upisati iznos koji je kupac dao, a program sam izračunava razliku za vratiti ili doplatiti.

Tipkom F7- R račun moguće je, ovisno o podešenju parametara, kupcu izdati R1 ili R2 račun. Klikom na tipku dobije se ekran na kojem se mogu upisati Naziv kupca, Adresa i Matični broj koji se zatim ispisuju na samom računu.

Račun se klikom na zelenu kvačicu ili tipkom ENTER zaključuje i ispisuje, a klikom na crveni kružić ili tipkom ESC od naplate računa se odustaje.

ZAKLJUČAK KASE

Klikom na gumb Zaključak, vrši se zaključak dana ili smjene. U jednom danu može biti više zaključaka. Nakon potvrđivanja zaključka ispisuje se izvještaj o prodaji po načinima plaćanja, pa se tako može kontrolirati sadržaj blagajne u trenutku zaključka.

IZVJEŠTAJI

Tipkom F4-Izvještaji dobiva se ekran za izvještaje. Izvještaji se mogu raditi Za period, Po zaključku ili Po računu.

Izvještaji za period

Kod izvještaja za period moguće je izabrati željeni period, određenog blagajnika ili sve blagajnike i ograničiti podatke na odabrano računalo ili sva računala (ako imate više kasa u mreži). Ako se odabere izvještaj po artiklima može se odabrati kako će se ispisivati šifre i nazivi artikala.

Period za koji se žele izvještaji	Računalo za koje se rade izvještaji	Blagajnik sa kojeg se rade izvještaji	Način ispisa šifre i naziva artikla kod izvještaja po artiklima
10.11.2003	10.11.2003	Svi blagajnici	Sva računala

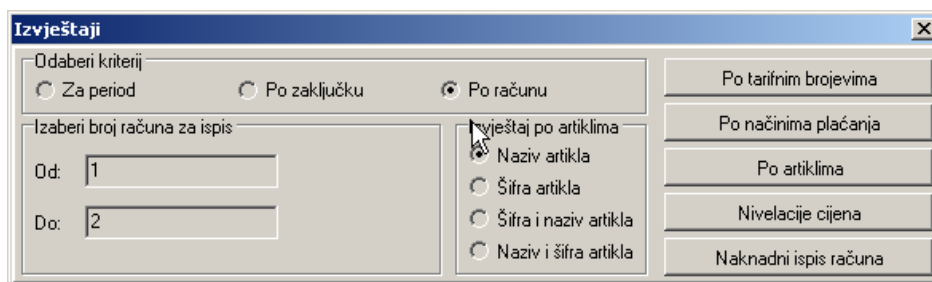
Izvještaji po zaključku

Kod izvještaja po zaključku, iz popisa svih zaključaka izabire se zaključak za koji se žele napraviti izvještaji

Broj	Datum/vrijeme	Ukupno
2	03.11.2003 9:35:58	397.240,76

Izveštaji po računu

Kod izvještaja po računu može se odabrati raspon računa (od – do) za koje se želi napraviti izvještaj, a program automatski nudi broj zadnjeg upisanog računa.

SNIMANJE PROMETA ZA PROGRAM SYNESIS

Da bi dnevni promet napravljen u SynesisPOSu mogli prenijeti u Synesis klikom na gumb F2-Snimi promet, podaci se snimaju na odabrani uređaj (disk, disketu,...) odakle se kasnije učitavaju u Synesis dokumentom Promet trgovine iz grupe Maloprodaja kojem u parametrima treba podesiti Način unosa podataka na Učitavanje s diskete.

Podatke je moguće snimiti samo jedan po jedan dan, tako da je preporučljivo izvršiti snimanje na kraju svakog radnog dana, ali isto tako promet je moguće snimiti za bilo koji datum unazad.

Ako se programi Synesis i SynesisPOS nalaze na istom računalu, najpraktičnije je promet SynesisPOSa snimiti na disk C, a zatim ga u Synesis učitati također s diska C.

PREPORUČENI REDOSLIJED RADA

1. Instaliranje programa Synesis
2. Instaliranje programa SynesisPOS
3. Upis roba/usluga u program Synesis
4. Snimanje roba/usluga iz Synesisa dokumentom Izrada diskete s robama u grupi Maloprodaja.
5. Instalacija drivera za POS printer i display (ako nemate originalni driver od printera/displaya može se instalirati Generic ili Text Only driver koji dolazi s Windowsima)
6. Pokretanje SynesisPOS programa i podešavanje parametara (početni korisnik ADMIN, lozinka ADMIN)
7. Učitavanje roba u SynesisPOS
8. Normalan rad sa SynesisPOS programom i izdavanje računa
9. Na kraju dana snimanje prometa iz SynesisPOSa
10. Učitavanje prometa u Synesis